

Wyrok z dnia 14 kwietnia 2000 r.

II UKN 507/99

1. Niedopuszczalne jest odwołanie do sądu w sprawie o przyznanie zasiłku chorobowego, jeżeli organ rentowy w decyzji orzekł jedynie o objęciu pracowniczym ubezpieczeniem społecznym i nie orzekł o świadczeniach z takiego ubezpieczenia.

2. Prawo do wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy (art. 92 KP) przysługuje również wykonawcy pracy nakładczej.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Sędziowie SN: Maria Tyszel, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2000 r. sprawy z wniosku Krystyny Ś. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w P. o ustalenie obowiązku ubezpieczenia i zasiłek chorobowy, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11 maja 1999 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz poprzedzający wyrok Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 27 lipca 1998 r. [...] w punkcie 2 i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 27 lipca 1998 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w P. z dnia 17 kwietnia 1997 r. i ustalił, że wnioskodawczyni Krystyna Ś. podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia w okresie od 11 lipca 1996 r. do 14 września 1996 r. oraz przyznał jej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 19 marca do 14 września 1996 r., po ustaleniu, że wnioskodawczyni została zatrudniona z dniem 15 stycznia 1994 r. w Zakładzie Krawiectwa Lekkiego należące do Rafała K., wykonując pracę nakładczą. Zaskarżoną decyzją organ rentowy

stwierdził, że wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu tego zatrudnienia w okresie od 15 marca 1994 r. do 10 lipca 1996 r., anulując jednocześnie swoją decyzję z dnia 25 lutego 1996 r. stwierdzającą ubezpieczenie od 15 stycznia 1994 r. do 31 lipca 1994 r. i od 1 sierpnia 1994 r. W toku postępowania wnioskodawczyni przedłożyła legitymację ubezpieczeniową, w której ostatnie poświadczenie zatrudnienia nosi datę 10 lipca 1996 r. i do tej daty organ rentowy objął wnioskodawczynię ubezpieczeniem. Zatrudniający Krystynę Ś. został w wyniku postępowania karnego toczącego się przed Sądem Rejonowym w Poznaniu uznany za winnego tego, że w okresie od 1 sierpnia 1994 r. do 10 lipca 1996 r. uporczywie naruszał prawa pracownicze wnioskodawczyni wynikające z przepisów o ubezpieczeniu społecznym, narażając ją na niemożność otrzymania zasiłku chorobowego (nakaz karny z dnia 11 lipca 1997 r. [...]). Na podstawie tych ustaleń Sąd przyznał wnioskodawczyni zasiłek chorobowy za okres od 19 marca 1996 r., stwierdzając, że okres zasiłkowy (6 miesięcy) zakończył się 14 września 1996 r. W podstawie prawnej wyroku Sąd powołał przepisy art. 1, 5 i 48 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.).

Sąd Apelacyjny w Poznaniu stanowisko to podzielił, stwierdzając, że w sprawie brak dowodów wskazujących na tryb i termin rozwiązania umowy o pracę, stąd stanowisko Sądu pierwszej instancji nie narusza prawa. Jednocześnie Sąd Apelacyjny zauważył, że decyzja organu rentowego nie obejmowała prawa wnioskodawczyni do zasiłku chorobowego, „żądanie więc w tej części winno podlegać rozpoznaniu przez organ rentowy” (wyrok z dnia 11 maja 1999 r. [...]).

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją organ rentowy i zarzucając naruszenie prawa materialnego przez pominięcie art. 92 KP i przyznanie wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za pierwsze 35 dni niezdolności do pracy oraz naruszenie prawa procesowego, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy - art. 477¹⁴, 477¹⁴ § 2 w związku z art. 321 § 1 i 464 § 1 KPC przez wydanie orzeczenia bez odwołania i bez poprzedzającej odwołanie decyzji organu rentowego, wniósł o jego zmianę „i przekazanie sprawy o zasiłek chorobowy organowi rentowemu”.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Rozpoznając sprawę w ramach wyznaczonych w art. 393¹¹ KPC – a więc w

granicach określonych podstawami kasacji i kierunkiem wniosku – należy na wstępie zauważyć, że przedmiotem zaskarżenia kasacją jest wyrok Sądu Apelacyjnego oddalający apelację pozwanego organu rentowego od rozstrzygnięcia Sądu Wojewódzkiego zawartego w pkt 2 wyroku, a dotyczącego przyznania prawa do zasiłku chorobowego od dnia 19 marca 1996 r. W części tej - co niewątpliwe w świetle ustaleń Sądu Apelacyjnego - nie została wydana żadna decyzja organu rentowego, a więc brak było podstaw do wniesienia odwołania wszczynającego postępowanie sądowe. Nie zachodziła także sytuacja, o której stanowi art. 477⁹ § 4 KPC, a która mogła prowadzić do złożenia odwołania w ramach tzw. skargi na milczenie. Mimo ustalenia powyższego przez Sąd Apelacyjny, ze wskazaniem, że „żądanie wnioskodawcy w tej części winno podlegać rozpoznaniu przez organ rentowy”, nie została podjęta przez ten Sąd odpowiednia decyzja procesowa. Już ta okoliczność uzasadnia uwzględnienie kasacji i uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego oraz pkt 2 wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania – art. 393¹³ § 1 KPC.

Uzasadniony jest także podniesiony w kasacji zarzut naruszenia art. 92 § 1 pkt 1 i § 4 KP przez jego niezastosowanie. W myśl tego przepisu za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby trwającej łącznie do 35 dni w ciągu roku kalendarzowego – zachowuje on prawo do 80% wynagrodzenia, chyba że obowiązujące u pracodawcy przepisy prawa pracy przewidują wyższe wynagrodzenie z tego tytułu, natomiast za czas niezdolności do pracy trwającej łącznie dłużej niż 35 dni w ciągu roku kalendarzowego pracownikowi przysługuje zasiłek chorobowy.

Powyższa regulacja – pominięta przez Sąd – wprowadzona została ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz o zmianie ustawy – Kodeks pracy (Dz.U. Nr 16, poz. 77) i znajdzie zastosowanie do świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego należnych wnioskodawcy jako wykonawcy pracy nakładczej (§ 12 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975 r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą – Dz.U. z 1976 r. Nr 3, poz. 19 ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.

=====